

ALGEMEEN BESTUUR

ONDERWERP

Participatie- en
inspraakverordening
2026

PROGRAMMA**PORTEFEUILLEHOUDER**

H.C. Klavers

Het Algemeen Bestuur besluit

1. Kennis te nemen van de Nota van inspraak en antwoord, zoals opgenomen in bijlage a.
2. De Participatie- en inspraakverordening 2026, zoals opgenomen in bijlage b, vast te stellen.

Korte samenvatting

De voorgestelde Participatie- en inspraakverordening Waterschap Zuiderzeeland 2026 vervangt de huidige Participatieverordening 2024 en de Verordening inspraak en bekendmakingen 2013. De verordening is aangepast aan de Wet versterking participatie op decentraal niveau en geeft uitvoering aan artikel 79 van de Waterschapswet. De reikwijdte is verbreed: niet alleen participatie bij de voorbereiding van beleid, maar ook participatie bij uitvoering en evaluatie van beleid en het uitdaagrecht worden geregeld.

De verordening brengt participatie, inspraak en uitdaagrecht onder in één overzichtelijk kader. Daarbij wordt verduidelijkt wanneer participatie of inspraak aan de orde is, welk bestuursorgaan daarover beslist, op welke procedure kan worden gevolgd, hoe vastlegging plaatsvindt, en in welke gevallen van participatie en inspraak kan worden afgezien. Nieuw is onder meer het hoofdstuk waarin het uitdaagrecht wordt geregeld en de verplichting om bij de start van een proces voor beleid (of project of evaluatie), te werken met een participatieparagraaf die onderdeel uitmaakt van het uiteindelijke bestuursvoorstel.

Ten slotte worden bestaande regelingen ingetrokken die door deze nieuwe verordening worden vervangen. De afzonderlijke Verordening elektronische bekendmaking 2018 kan vervallen, omdat elektronische bekendmaking inmiddels wettelijk is geregeld.

Relevante kaders

Wet versterking participatie op decentraal niveau
Artikel 79 Waterschapswet
Algemene wet bestuursrecht
Bekendmakingswet
Omgevingswet

Lelystad, [datum]

het college van Dijkgraaf en Heemraden,

de secretaris-directeur,
ing. W. Slob MSc.

de dijkgraaf,
ir. H.C. Klavers.

Aanleiding

Per 1 januari 2025 is de Wet versterking participatie op decentraal niveau van kracht. Dit wetsvoorstel regelt dat het decentraal bestuur inwoners in staat stelt te participeren bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Daarvoor wordt de regeling over inspraak in de Waterschapswet uitgebreid naar participatie.

Het uitdaagrecht is wettelijk verankerd in deze wet. Per 1 januari 2025 is de wet van kracht. Vóór 1 januari 2027 moeten decentrale overheden een bijgewerkte participatieverordening hebben, waarin het wettelijke uitdaagrecht een plek heeft.

Beoogd effect

Voor 1 januari 2027 invulling geven aan de Wet versterking participatie op decentraal niveau door de daarin opgenomen wijzigingen van artikel 79 Waterschapswet te verwerken in de Participatie- en inspraakverordening Waterschap Zuiderzeeland 2026, door de bestaande participatieverordening en inspraakverordening samen te voegen, in overeenstemming te brengen en te verduidelijken.

Onderbouwing beslispunten

1.1 De Ontwerp Inspraak- en participatieverordening is van [datum tot en met datum] ter inzage gelegd.

Op grond van de huidige inspraakverordening is ervoor gekozen om het ontwerp van de Participatie- en inspraakverordening 2026 ter inzage te leggen omdat een verordening in beginsel gepubliceerd wordt en er geen uitzondering geldt. Omdat de voorliggende Participatie- en inspraakverordening zelf voornamelijk over interne organisatorische aangelegenheden gaat, is ervoor gekozen om hierbij geen andere vormen van participatie toe te passen. Er zijn [x] zienswijzen ontvangen. In bijlage a 'Nota van inspraak en antwoord' is opgenomen welke zienswijzen zijn binnengekomen en welk antwoord daarop wordt voorgesteld. Hiermee wordt gevolg gegeven aan de huidige Participatieverordening Waterschap Zuiderzeeland 2024 en de Verordening Inspraak en bekendmakingen Waterschap Zuiderzeeland 2013.

[Ruimte voor uitlichten van reacties]

2.1 Het Algemeen Bestuur is ingevolge artikel 79, eerste lid van de Waterschapswet gehouden een verordening vast te stellen waarin regels worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het beleid van dat bestuur worden.

Voorheen was enkel geregeld dat ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van beleid betrokken moesten worden. Daaraan zijn nu ook de uitvoering en evaluatie van beleid toegevoegd. In het voorstel is deze wijziging verwerkt en verduidelijkt. Bijvoorbeeld door aan te geven dat het bestuursorgaan bij de start van een proces voor beleid óf een project óf evaluatie ten minste een participatieparagraaf vaststelt waarin wordt gemotiveerd of, en zo ja hoe aan participatie wordt vormgegeven. Door deze participatieparagraaf op te nemen in het uiteindelijke bestuursvoorstel wordt bij elk besluit expliciet stilgestaan bij de keuzes die in de voorbereiding van het besluit zijn gemaakt. Het vaststellen van deze participatieparagraaf valt binnen het huidige mandaatbesluit.

2.2 Uit artikel 79, tweede lid van de Waterschapswet volgt daarnaast dat deze vorm van betrokkenheid (participatie) geregeld kan worden in de vorm van inspraak.

Daarom is het voorstel om de Participatie- en inspraakverordening samen te voegen, met elkaar in overeenstemming te brengen en op onderdelen te verduidelijken. De wijzigingen ten opzichte van de huidige regelingen zijn opgenomen in de was-wordt versie (bijlage c).

2.3 Uit artikel 79, derde lid van de Waterschapswet volgt dat in de verordening de voorwaarden worden bepaald waaronder ingezetenen en maatschappelijke partijen taken kunnen uitvoeren die aan het waterschapsbestuur zijn opgedragen.

Dit wordt uitdaagrecht (ook wel right-to-challenge) genoemd. Daarom zijn in hoofdstuk 3 van de voorgestelde Participatie- en inspraakverordening Waterschap Zuiderzeeland 2026 bepalingen opgenomen die het uitdaagrecht regelen. De insteek is dat het bestuursorgaan kan worden uitgedaagd in de feitelijke uitvoering van een wettelijke taak. Het uitdaagrecht zal in de praktijk met name zien op overname van de feitelijke uitvoering van taken van het college. Overname van de feitelijke uitvoering van taken van de dijkgraaf (o.a. noodbevoegdheden) of het algemeen bestuur (democratisch verkozen) zijn wegens hun bijzondere functie in het waterschapsbestuur moeilijk voor te stellen. Het bestuursorgaan heeft veel beoordelingsvrijheid om een verzoek om toepassing van het uitdaagrecht te beoordelen. Het besluit op een verzoek om toepassing van het uitdaagrecht kwalificeert als een beschikking waartegen bezwaar en beroep openstaan.

Alternatief

Mogelijke alternatieven zijn om de verordening niet vast te stellen, het nadeel daarvan is dat er niet tijdig aan de Wet versterking participatie op decentraal niveau wordt voldaan. Dit wordt dus niet geadviseerd.

Een ander alternatief is het enkel vaststellen van hoofdstuk 3 Uitdaagrecht, en deze integraal onderdeel uit te laten maken van de Participatieverordening Waterschap Zuiderzeeland. Het nadeel daarvan is dat er een kans wordt gemist om de regeling voor inspraak en participatie op elkaar aan te laten sluiten, de juridisch-technische verbeterpunten door te voeren en de praktische toepasbaarheid te verhogen. Door het missen van de voordelen van de integratie van de inspraak- en participatieverordening wordt geadviseerd om hier geen toepassing aan te geven.

Risico's en kanttekeningen

Er zijn geen risico's of kanttekeningen bij het vaststellen van dit voorstel

Financiën en capaciteit

Niet van toepassing.

Begrotingswijziging

Niet van toepassing

Communicatie

De verordening wordt gepubliceerd op officiële bekendmakingen.nl. Daarnaast wordt de verordening via interne communicatiekanalen verspreid, bijvoorbeeld door regeling inclusief colofon op te nemen in het beleidshuis (online bibliotheek) en door hierover te communiceren via het intranet van het waterschap.

Bijlagen

- a. Nota van inspraak en antwoord bij de Participatie- en inspraakverordening Waterschap Zuiderzeeland 2026 (wordt pas toegevoegd bij de stukken van december)
- b. Participatie- en inspraakverordening Waterschap Zuiderzeeland 2026
- c. Was- wordt versie bij de Participatie- en inspraakverordening Waterschap Zuiderzeeland 2026 (concepten nu toegevoegd, veranderen mogelijk door zienswijzen)